

Kohti Varsinais-Suomen
hyvinvointialuetta

EHDOTUS HYVINVOINTIALUEEN JÄRJESTÖAVUSTUKSISTA VUODELLE 2023

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Aluehallitus 14.06.2022

Lähtökohdat

- Haemme hyvinvointialueella ratkaisua, jolla turvataan järjestöjen toiminta myös siirtymäkautena vuonna 2023 mahdollisimman vähäisillä muutoksilla.
- Hyvinvointialueen toiminta-avustukset kohdentuisivat vuonna 2023 niihin järjestöihin, jotka saavat tällä hetkellä avustuksia kuntaorganisaatioilta.
- Järjestön toimintaa voi olla yhden kunnan alueella, mutta varsinaissuomalaisella henkilöllä tulee olla mahdollisuus osallistua toimintaan henkilön kotikunnasta riippumatta.
- Joidenkin järjestöjen osalta sekä kunnat että hyvinvointialue tulisivat myöntämään avustuksia myös jatkossa. Tällaisille järjestöille on kunnissa usein myönnetty avustuksia eri toimialoilta.

Hyvinvointialueen avustuksista

- Hyvinvointialueen avustusmuotoina ovat toiminta-avustukset sekä kumppanuusavustukset.
- Pääsääntöisesti toiminnan sisältö määrittelee kuuluuko avustaminen kunnalle vai hyvinvointialueelle.
- **Hyvinvointialue avustaa niitä järjestöjä, joiden toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää eli sosiaali- ja terveyspalveluita sekä pelastuspalveluita.**
- Toiminta on suunnattu tietyille kohderyhmälle esim. diagnoosin perusteella.
- Aluepelastuslaitoksen myöntämät avustukset siirtyvät sellaisenaan hyvinvointialueelle.
- Osalla avustuksista on yhteys myös hyvinvointialueen toiminnan sisällön valmisteluun ja tulevaisuuden sotekeskus -hankkeeseen (esim. perhekeskustoimintaan sisältyvä järjestöjen toiminta).

Hyvinvointialueen avustukset

- Potilasjärjestöjen kohderyhmilleen tarjoama toiminta
- Lastensuojeluun kiinteästi kuuluva toiminta
- Mielenterveys- ja päihdepalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Vammaispalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Ikääntyneiden palveluihin kiinteästi kuuluva toiminta
- Muu SOTE-palvelutuotantoa turvaava toiminta
- Aluepelastuslaitoksen myöntämät avustukset (VAPEPA, Meripelastus)

Potilasjärjestöjen kohderyhmilleen tarjoama toiminta

- Toiminnan sisältö mm. vertaistuki, asiantuntija-apu, ensitieto ym. kohderyhmilleen.
- Kohderyhmä liittyy diagnoosiin.
- Ohjausta toimintoihin hyvinvointialueelta.

Lastensuojeluun kiinteästi kuuluva toiminta

- Toiminnan sisältö mm. tukihenkilötoiminta (pois lukien Ystäväksi maahanmuuttajaäidille), lastenhoitotoiminta, lastensuojelun ennalta ehkäisevä työ, lähisuhdeväkivallan ehkäisy, alueellisen perhekeskuksen kohtaamispaikka.
- Ohjausta toimintoihin hyvinvointialueelta.

Mielenterveys- ja päihdepalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta

- Toiminnan sisältö mm. kohtaamispaikat, vertaisryhmätoiminta, päivätoiminta, kriisityö.
- Liittyy diagnoosiin.
- Ohjausta toimintoihin hyvinvointialueelta.

Vammaispalveluihin kiinteästi kuuluva toiminta

- Toiminnan sisältö mm. vertaistukitoiminta, vapaaehtoinen avustajatoiminta, esteetön kohtaamispaikka, jäsenistön virkistystoiminta.
- Ohjausta toimintoihin hyvinvointialueelta.

Ikääntyneiden palveluihin kiinteästi kuuluva toiminta

- Toiminnan sisältö mm. löytävä vanhustyö, muistisairaiden päivätoiminta, muistineuvola, veteraanien ja heidän puolisoidensa avustaminen, ystävätoiminta.
- Ohjausta toimintoihin hyvinvointialueelta.

Muu SOTE-palvelutuotantoa turvaava toiminta

- Toiminnan sisältö mm. omaishoitokeskus, ensiapuryhmätoiminta, mikäli tukee sote-palvelutuotantoa valmiusryhmänä (ei pelkkä harrastustoiminta), nuorten turvatalo, kuntouttava työtoiminta, terveysneuvonta.
- Ohjausta toimintoihin hyvinvointialueelta.

-
- Edellä esiteltyihin toimintoryhmiin kuulumisen ei tuo suoraa oikeutta saada avustusta, vaan avustus on aina harkinnanvarainen ja hyvinvointialue tarkentaa harkinnan kriteereitä valmistelun edetessä.
 - Hyvinvointialueen järjestöavustusten lisäksi kunnat saattavat myöntää avustuksia järjestöille omien kriteeriensä ja harkintansa mukaan.

Hyvinvointialueen ulkopuolelle jäävät avustuskokonaisuudet

- Kulttuurityö.
- Nuorisotyö.
- Liikuntatoiminta, mutta mikäli se on pieni osa yhdistyksen perustoimintaa, on se hyvinvointialueen avustamaa toimintaa pääkohteen mukaisesti.
- Avoimet kohtaamispaikat, jotka eivät ole osa edellä mainittuja hyvinvointialueen avustuskohteita esim. paikalliset perhekahvilat.
- Kouluissa ja varhaiskasvatuksessa tapahtuva toiminta.
- Kotoutumisen tukeminen, maahanmuuttajatyö.
- Eläkeläisjärjestöjen toiminta.
- Virkistystoiminta, mutta mikäli se on pieni osa yhdistyksen perustoimintaa, on se hyvinvointialueen avustamaa toimintaa pääkohteen mukaisesti.
- Työttömyyden ehkäisy ja tuki.
- Avustus muuna kuin rahallisena avustuksena pois lukien hyvinvointialueen hallinnassa olevat kiinteistöt eli esim. toimistopalvelut.
- Maanvuokrahuojennukset.

Järjestöjen käytössä olevat tilat 2023

- Maksuttomien tilojen käyttömahdollisuus on merkittävä osa järjestöjen avustamista.
- Lähtökohdaksi tilojen osalta ehdotetaan nykyisen mukaisesti:
 - Hyvinvointialue antaa hallinnassaan olevia (joko omistamiaan tai vuokraamiaan) tiloja käyttöön järjestöille maksutta pääsääntöisesti kuten kunnat ovat nyt antaneet riippumatta järjestön statuksesta eli siitä, avustaako hyvinvointialue vai kunta järjestöä muuten taloudellisesti.
 - Hyvinvointialue toivoo kuntien toimivan samoin, mutta kunnat tekevät päätöksen asiassa itsenäisesti.

Hyvinvointialueen järjestöavustamisen perusperiaatteet: Toiminta-avustukset (1/2)

- Toiminta-avustukset on kohdennettu Varsinais-Suomessa toimiville yleishyödyllisille yhdistyksille ja yhteisöille.
- Hyvinvointialue voi avustaa niitä yhdistyksiä ja yhteisöjä, joiden toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen lakisääteistä toimintaa eli sosiaali- ja terveyspalveluita sekä pelastuspalveluita.
- Toiminta-avustusten haku on kerran vuodessa.
- Toiminta-avustuksia voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen säännöllisen toiminnan tukemiseen.
- Toiminta-avustusta voidaan harkinnanvaraisesti myöntää myös häiriötilanteisiin liittyvään toimintaan.
- Avustukset on sidottu hyvinvointialueen talousarvioon varattuun määrärahaan.
- Järjestöt voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti.
- Avustusta hakevan järjestön tai yhdistyksen toiminnan tulee olla dokumentoitua vähintään vuoden ajalta. Hakijan on kyettävä jälkikäteen antamaan selvitys avustuksen käyttämisestä hyvinvointialueen ilmoittamalla tai muutoin yhteisesti sovitulla tavalla.
- Avustusta ei voida myöntää toimitilojen pysyvään vuokraan tai laitehankintoihin ellei toiminnan luonne sitä välttämättä vaadi.

Hyvinvointialueen järjestöavustamisen perusperiaatteet: Toiminta-avustukset (2/2)

- Hyvinvointialue voi antaa toiminta-avustuksena hallinnassaan olevia tiloja käyttöön järjestöille.
- Toiminta-avustusten osalta hyvinvointialue ei avusta järjestöjä muuten kuin rahallisena avustuksena ja antamalla tiloja järjestön käyttöön. Tällaisia hyvinvointialueen avustusten ulkopuolelle jääviä avustustapoja ovat esim. toimistopalvelut ja ylijäämäruoka.
- Järjestöavustusten piiriin ei kuulu toiminta, mikä on palvelujen järjestämistä toteuttamiseksi hankittavaa ostopalvelua.
- Mikäli avustusta ei ole osittain tai kokonaan käytetty myönnettyyn tarkoitukseen, on käyttämättä jäänyt tai muuhun tarkoitukseen käytetty avustus tai sen osa palautettava hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueen järjestöavustamisen perusperiaatteet: Kumppanuusavustukset

- Kumppanuusavustukset pitävät sisällään hyvinvointialueen näkökulmasta keskeiset yhteistyökumppanit, joiden kanssa hyvinvointialue tekee kiinteästi yhteistyötä. Tavoitteena on kehittää yhdessä varsinaissuomalaisten sosiaali- ja terveyspalveluita ja/tai hyvinvointia ja terveyttä tukevia toimintoja. Hyvinvointialue sitoutuu kumppanuusavustuksilla pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja neuvottelevaan avustamiseen.
- Kumppanuusavustuksilla on samat kriteerit kuin toiminta-avustuksilla, mutta niissä on kyse toiminnasta, jonka perusrahoitus tulee esimerkiksi STEAlta tai ESR-hankerahoituksena ELY-keskukselta.
- Hyvinvointialueen avustus toimisi toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena.
- Kumppanuusavustuksissa on neuvottelu- ja sopimusmenettely.
- Tavoitteena on useamman vuoden sopimus.

